

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«ЖУРНАЛІСТИКА»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

зі спеціальності С7 «Журналістика»

галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»

Кваліфікація: бакалавр журналістики

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ЦДУ ім. В. Винниченка

Голова вченої ради

/ Сობоль Є.Ю./

(протокол № 14 від «26» травня 2025 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2025 р.

Ректор

Соболь Є. Ю.

(наказ № 83-ун від 27 травня 2025 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Журналістика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності С7 «Журналістика»
галузі знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини»

РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою ОП

керівник робочої групи: кандидат наук

із соціальних комунікацій, доцент,

доцент кафедри української філології та журналістики

ЦДУ ім. В. Винниченка

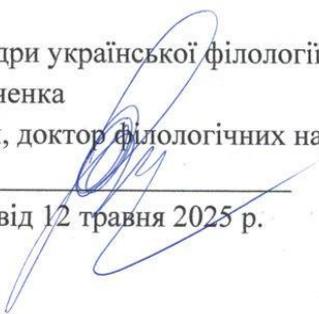
Олександра ГУНДЕРУК

СХВАЛЕНО

На засіданні кафедри української філології та журналістики

ЦДУ ім. В. Винниченка

завідувач кафедри, доктор філологічних наук, доцент

О. Л. Кирилюк

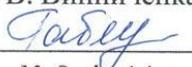
Протокол № 11-а від 12 травня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Голова вченої ради факультету української філології,

іноземних мов та соціальних комунікацій

ЦДУ ім. В. Винниченка

 Олена ГАБЕЛКО

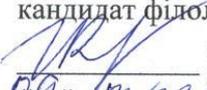
протокол № 8 від 14 травня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

В. о. завідувача відділу забезпечення якості

та цифрового супроводу освіти ЦДУ ім. В. Винниченка,

кандидат філологічних наук, доцент

 Ірина ЖИГОРА

«19» травня 2025 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С7 «Журналістика» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (далі – ОПП).

Ураховуючи специфіку підготовки здобувачів освіти до працевлаштування, ОПП розроблено з урахуванням вимог:

Законів України «[Про освіту](#)» та «[Про вищу освіту](#)», постанов Кабінету Міністрів України «[Про затвердження Національної рамки кваліфікацій](#)», «[Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності](#)»; постанов Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти [від 30 серпня 2024 р. № 1021](#); «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських [від 21 червня 2024 року № 734](#).

Спирається на нормативні документи, які визначають розроблення частин системи стандартів вищої освіти та регламентують провадження освітньої діяльності в закладах вищої освіти України, на підставі Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених наказом МОН України № [600](#) від 01.06.2017 (зі змінами, внесеними наказами МОН України № 584 від 30.04.2020); [Стандарту вищої освіти України](#): перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 06 Журналістика, спеціальність 061 Журналістика (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 864).

Під час розроблення ОПП, зокрема при визначенні загальних та спеціальних (фахових) компетентностей і результатів навчання, використовувався доробок проєкт Європейського Союзу «[Tuning Educational Structures in Europe \(TUNING\)](#)», [Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти \(ESG 2015\)](#).

До ОПП внесено зміни та доповнення за рекомендаціями стейкхолдерів.

Освітньо-професійна програма «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С7 «Журналістика» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» є нормативним документом, який регламентує нормативні компетентності, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги в підготовці бакалаврів.

Розроблено робочою групою у складі:

1. Гундерук Олександра Олександрівна – *керівник робочої групи (гарант освітньої програми)*, кандидат наук із соціальних комунікацій зі спеціальності 27.00.04 - теорія та історія видавничої справи та редагування, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики;

2. Фенько Наталія Миколаївна – член робочої групи, кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.01.01 - українська література, доцент, доцент кафедри української філології та журналістики;
3. Пикалюк Роман Володимирович – член робочої групи, кандидат філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова, доцент, доцент кафедри української мови та журналістики;
4. Сідорова Олена Федорівна – член робочої групи, директорка газетного видання «Кіровоградська правда»;
5. Бегер Ірина Віталіївна – член робочої групи (представник від здобувачів освіти) здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 061 «Журналістика», студентка групи Ж22Б факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій.

Зовнішні стейкхолдери:

1. Сідорова Олена Федорівна – член робочої групи, директорка газетного видання «Кіровоградська правда»;
2. Кравченко Олена Вікторівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри права та соціально-економічних відносин Центральноукраїнського інституту розвитку людини Університету «Україна».

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (додаються):

ОПП використовується під час :

- акредитації освітньої програми;
- планування та організації освітнього процесу (розроблення навчального плану, навчальних, робочих програм та силябусів навчальних дисциплін, програм навчальних та виробничих практик, атестації тощо);
- визначення змісту освіти в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації; професійної орієнтації здобувачів освіти.

ОПП встановлює:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття бакалаврського ступеня вищої освіти і строк навчання;
- вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією ОПП, та результатів їх навчання;
- інтегральну, загальні та спеціальні (фахові, предметні) компетентності;
- нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- перелік і обсяг обов'язкових освітніх компонентів;
- структурно-логічну схему ОПП;
- форми атестації здобувачів освіти;
- вимоги професійних стандартів;

- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Користувачі ОПП:

- здобувачі освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності С7 «Журналістика» галузі знань: С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»;
- науково-педагогічні та педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів зі спеціальності С7 «Журналістика» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»;
- приймальна комісія ЦДУ ім. В. Винниченка й інші.

Ця ОПП не може бути повністю або частково відтворена, тиражована чи розповсюджена без дозволу Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

**1. Профіль освітньо-професійної програми «Журналістика»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності С7
Журналістика галузь знань С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу освіти структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій кафедра української філології та журналістики
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Освітня кваліфікація – бакалавр журналістики Перший (бакалаврський) рівень відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій України, бакалавр журналістики
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю С7 «Журналістика» галузі знань С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Форма здобуття освіти	Інституційна: очна (денна), заочна
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Акредитована Сертифікат про акредитацію спеціальності УД 12017262, дійсний до 01.07.2029 2019 р. Наступна акредитація 2029 р.
Цикл/ рівень	Перший (бакалаврський) рівень: НРК України – 6 рівень, FQ ENEA – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), або освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, або освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра, або освітнього ступеня молодшого бакалавра, або особи, які здобули раніше такий самий або вищий ступінь (рівень) вищої освіти або здобувають його не менше одного року та виконують у повному обсязі індивідуальний навчальний план
Мова(и)	Українська (окремі освітні компоненти викладаються

викладання	англійською мовою).
Термін дії освітньої програми	До повного завершення періоду навчання або наступного оновлення освітньої програми
Інтернет-адреса постійного розміщення освітньої програми	https://www.cusu.edu.ua/ua/department-of-journalism-publishing-and-editing/osvitno-profesiina-prohrama
2 – Мета освітньо-професійної програми	
<p>Програма розроблена відповідно до місії та стратегії університету й спрямована на комплексну підготовку на основі компетентнісного підходу конкурентоспроможного професіонала в галузі соціальних комунікацій, здатного працювати на рівні сучасних комунікаційних технологій в умовах інтеграції в загальноєвропейське співтовариство. Важливим бачиться процес формування особистості журналіста, здатного ефективно виконувати професійні завдання щодо організації та здійснення медійної діяльності. Програма орієнтована на формування інтелектуального, професійного та морального потенціалу майбутніх журналістів і комунікаторів, які поєднують високий рівень фахових знань з гуманістичними цінностями, критичним мисленням, інноваційністю та готовністю відповідати на виклики сучасного суспільства.</p>	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	<p>Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини Спеціальність: С7 Журналістика Об'єкти вивчення та діяльності: соціальні комунікації в різних їхніх виявах і видах; продукти соціального комунікування; аудиторія та інші споживачі (користувачі) цих продуктів. Мета навчання: сформувати здатність випускника розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі соціальних комунікацій, що передбачає застосування положень і методів соціальнокомунікаційних та інших наук і характеризується невизначеністю умов. Теоретичний зміст предметної області: поняття про журналістику, рекламу та зв'язки з громадськістю, видавничу діяльність та редагування й інші види комунікаційної діяльності</p>

	<p>як соціальнокомунікаційні інститути. Методи, методики та технології: прикладні соціальнокомунікаційні технології; методи й методики збору, обробки та поширення інформації, медіапланування, професійні норми та стандарти й інші спеціальні методики, що використовують у сфері соціальних комунікацій і вузькопрофесійних галузях соціального комунікування. Інструменти та обладнання: телевізійне та радіообладнання, комп'ютерна техніка, програмне забезпечення для обробки зображень, відео, звуку та верстки</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Програма ґрунтується на сучасних наукових знаннях про цілі й цінності журналістської освіти й теорії та методики журналістської творчості, про традиційні та інноваційні підходи до розв'язання проблем сучасних медіазасобами соціальних комунікацій.</p> <p>Освітньо-професійна програма спрямована на оволодіння фундаментальними знаннями в галузі журналістики, масової комунікації, медіаграмотності, цифрових технологій та етики медіа.</p> <p>Програма готує фахівців до професійної діяльності у сфері медіа: в редакціях друкованих і онлайн-видань, на телебаченні й радіо, в пресслужбах, інформаційних агенціях, PR-структурах, а також у межах власних медіапроектів тощо.</p> <p>Освітні компоненти програми базуються на загальноновизнаних теоретичних положеннях соціальних, гуманітарних і комунікаційних наук, а також на результатах сучасних наукових досліджень у сфері масмедіа. Значна частина дисциплін є практико-орієнтованою та спрямована на розвиток фахових умінь, що відповідають контексту майбутньої професійної діяльності журналіста — зокрема, створення медіатекстів, опанування мультимедійних форматів, використання сучасних комунікаційних технологій і дотримання професійних стандартів.</p>
<p>Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації</p>	<p>Програма за спеціальністю «Журналістика» спрямована на поєднання журналістських стандартів, креативного мислення і редакторсько-видавничої практики в рамках соціальних комунікацій.</p>

Вона формує здатність до глибокого розуміння медіапроцесів, створення якісного контенту, аналітики інформаційного простору, а також розвитку медійної культури в суспільстві.

Визначальним є формування здатності здійснювати інноваційну діяльність у сфері журналістики, орієнтовану на підвищення якості комунікації в суспільстві, дотримання етичних норм професії, реалізацію освітніх та просвітницьких функцій медіа. Значну увагу приділено засвоєнню сучасних методів та технологій підготовки медіатекстів, роботі з різними типами аудиторій, застосуванню мультимедійних інструментів та кросплатформеній подачі контенту.

Професійна спрямованість. Програма готує фахівців, які можуть працювати в друкованих, цифрових, теле- та радіомедіа, створювати власні інформаційні продукти, а також брати участь у розробці та реалізації інформаційних кампаній у сфері освіти, культури, соціальної комунікації. Випускники здатні вести діяльність у сфері медіаграмотності та креативного письма, проводити тренінги, воркшопи та навчальні програми для молоді.

Акцент на сучасних методах навчання. Програма інтегрує в освітній процес новітні цифрові інструменти, мультимедійні платформи, мобільні технології та хмарні сервіси. Акцент робиться на практико-орієнтованому навчанні, виконанні реальних журналістських кейсів, участі в проєктній роботі.

Гнучкість та адаптивність. Програма розроблена з урахуванням потреб сучасного інформаційного суспільства та передбачає можливість вибору спеціалізацій, проходження стажування, співпраці з редакціями, участі у внутрішній і зовнішній академічній мобільності.

Відповідність сучасним стандартам. Освітня програма відповідає вимогам чинного стандарту вищої освіти зі спеціальності «Журналістика» та є актуальною в контексті цифрових трансформацій. Вона передбачає формування ключових компетентностей, затребуваних на ринку праці.

Працевлаштування. Випускники можуть реалізувати себе як журналісти, редактори, копірайтери, SMM-менеджери, автори подкастів,

	<p>продюсери медіаконтенту, викладачі дисциплін журналістського спрямування в освітніх закладах, медіатренери, фахівці зі стратегічних комунікацій.</p> <p>Ключові слова: журналістика; редакторська діяльність; медіаграмотність; цифрові технології; мультимедійні формати; медіаосвіта; кросмедійність; соціальні комунікації; інноваційна діяльність; медіакультура; професійна етика журналіста; сучасні методики навчання; цифрова освіта.</p> <p>Ця ОПШ буде цікава тим, хто прагне:</p> <ul style="list-style-type: none"> • здобути професійні навички журналіста, редактора, контент-мейкера чи SMM-спеціаліста; • опанувати сучасні методи створення та редагування медіатекстів у друкованих, цифрових і мультимедійних форматах; • працювати з відео, аудіо та візуальним контентом для різних платформ (соцмережі, онлайн-медіа, подкасти, телебачення тощо); • використовувати креативне письмо, сторітелінг, фактчекінг, аналітику даних у професійній діяльності; • брати участь у створенні власних медіапроектів, блогів, інформаційних кампаній; • викладати журналістику або медіаграмотність, проводити тренінги, освітні заходи та воркшопи; • займатися науковими дослідженнями у сфері комунікацій, медіааналізу, новітніх інформаційних технологій; • реалізовувати себе в умовах гнучкого медіаринку, з можливістю фрилансу, стартапів і творчих колаборацій; • вивчати журналістику як інструмент демократичного розвитку, громадянської активності та соціальних змін; • навчатися в динамічному, практико-орієнтованому середовищі.
<p>Особливості програми</p>	<p>Успішне завершення програми передбачає здобуття фундаментальних і професійно орієнтованих знань і вмінь, а також здатності розв'язувати типові й нетипові професійні</p>

завдання в галузі журналістики та суміжних сфер (редагування, медіаменеджмент, креативне письмо, SMM тощо).

Унікальність освітньо-професійної програми полягає в наступному:

- поєднання класичних журналістських стандартів і сучасних мультимедійних практик (аудіо- та відеоподкасти, кросмедійні формати, журналістика даних);
- акцент на розвитку креативного мислення та аналітичних навичок для роботи в умовах динамічного цифрового середовища;
- можливість проходження навчальних та виробничих практик у редакціях різних типів медіа, а також реалізація власних авторських проєктів;
- міждисциплінарна інтеграція компонентів медіаосвіти, цифрових комунікацій, медіаграмотності та громадянської журналістики;
- поглиблена підготовка з кросплатформного виробництва медіаконтенту, включаючи англійські модулі (медіаменеджмент, новітні медіа);
- формування здатності працювати в команді над реальними кейсами: від збору інформації до створення, редагування та промоції медіапродукту.

Програма розширює перелік фахових компетентностей, зокрема:

- здатність створювати та поширювати контент із використанням сучасних мультимедійних засобів;
- уміння реалізовувати медіаосвітні ініціативи, тренінги, воркшопи з медіаграмотності;
- підготовка до викладання журналістських дисциплін і медіатренерської діяльності.

Специфічні програмні результати навчання:

- здатність проєктувати власні медіаплатформи й аналітичні сервіси;
- уміння інтегрувати дані з різних джерел у візуалізовані формати;
- здатність створювати навчальні або

	<p>просвітницькі медіаматеріали (для шкіл, молодіжних аудиторій тощо);</p> <ul style="list-style-type: none"> • досвід роботи з англomовним контентом — як аналітичним, так і практичним.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<p>Випускники можуть виконувати роботу за напрямом 2451.2 Письменники, редактори та журналісти (за чинним державним класифікатором професій ДК 003:2010 від 25.10.2021 р. № 810-21). Зокрема, вони можуть обіймати посади:</p> <ul style="list-style-type: none"> • журналіста в друкованих, інтернет-ЗМІ, на радіо, телебаченні тощо; • кореспондента в інформаційних агентствах та інших новинних ЗМІ; • прес-секретаря організацій та установ різного спрямування; • редактора в друкованих, інтернет-ЗМІ, на радіо, телебаченні; • ведучого програм на радіо і телебаченні.
Подальше навчання	<p>Право продовжувати навчання на другому рівні вищої освіти та здобувати додаткові кваліфікації у системі післядипломної освіти</p>
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	<p>Освітній процес побудований на основі студентоцентрованого, практико-орієнтованого, діяльнісного, компетентнісного та міждисциплінарного підходів. Викладання передбачає проведення лекцій, семінарських, практичних та тренінгових занять, самостійну роботу, групове та індивідуальне консультування, індивідуальний супровід науково-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. Навчання відбувається через проходження різноманітних видів практик.</p> <p>Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу може здійснюватися через засоби комунікації, вбудовані до системи управління навчанням (LMS), електронну пошту, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відеоконференції (MS Teams, ZOOM, Google Meet, Skype та ін.), форуми, чати, сервіси Google Workspace for Education тощо.</p> <p>Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні проводяться з використанням поширених методів: кейс-метод,</p>

	<p>ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів. Навчально-методичне забезпечення і консультування самостійної роботи здійснюється через університетське інформаційно-освітнє середовище Google Classroom. Інформаційна підтримка щодо участі студентів у конкурсах на одержання іменних стипендій, премій, грантів (у тому числі міжнародних); сприяння участі студентів у студентських наукових олімпіадах, конкурсах, що створює освітню платформу для hard та soft skills.</p>
<p>Оцінювання</p>	<p>Оцінювання результатів навчання за освітньою програмою здійснюється на принципах об'єктивності, системності, відкритості, прозорості, доступності, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня національна шкала (відмінно, добре, задовільно, незадовільно; зараховано/не зараховано) та кредитна трансферно-накопичувальна (100-бальна) система (ЄКТС), яка передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної освітньої діяльності.</p> <p>Формами контролю знань здобувачів освітньої програми є поточний, модульний і підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, він має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи.</p> <p>Модульний контроль проходить після вивчення програмного матеріалу кожного змістового модуля. Після проведення модульного контролю з усіх змістових модулів і визначення їх рейтингових оцінок лектор дисципліни визначає загальний рейтинг здобувача з навчальної роботи. Підсумковий контроль передбачає семестровий контроль та атестацію здобувачів вищої освіти. Здобувач допускається до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених робочим навчальним планом на семестр із відповідної навчальної дисципліни.</p> <p>Проведення семестрового контролю у формах екзамену чи заліку з конкретної навчальної дисципліни регламентує «Положення про організацію освітнього процесу в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» (https://shorturl.cusu.edu.ua/1dk)</p> <p>Атестація випускників освітньої програми проводиться у формі захисту кваліфікаційної роботи.</p> <p>Система оцінювання будується на умовах академічної доброчесності та прозорості.</p>
<p>6 – Програмні компетентності</p>	
<p>Інтегральна компетентність</p>	<p>ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання і практичні проблеми в галузі журналістики, що передбачає застосування теорій та методів соціальних комунікацій і</p>

	характеризується комплексністю умов організації журналістського процесу в засобах масової інформації.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК07. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК09. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні.</p> <p>ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК11. Здатність спілкуватися державною мовою.</p> <p>ЗК12. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК13. Дотримання академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права.</p> <p><i>Додаткові загальні компетентності,</i></p>

*визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»**

ЗК. Здатність захищати Батьківщину**

**Порядок проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських, затверджений постановою КМУ від 21.06.2024 № 734;
Лист Генерального штабу ЗСУ від 01.05.2025 №300/1/С/3679 «Про погодження програм»;
Лист МОН України Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.2024 №1/4893-25.*

*** Дисципліна «Базова загальна військова підготовка» (БЗВП) – є обов’язковою для здобувачів вищої освіти чоловічої статі віком 18-25 років (жіночої статі – за власним бажанням) і навчаються за денною або дуальною формою здобуття освіти;*

Відповідно до ст.101 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу» базова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов’язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України. БЗВП є елементом підготовки громадян до військової служби, як першої складової військового обов’язку громадян, визначеного ст.1 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу»;

Відповідно до част. 4-ї ст.101 Закону України «Про військовий обов’язок і військову службу», п.7 Порядку базова підготовка включається до освітніх програм і навчальних планів закладів вищої освіти усіх форм власності як окрема навчальна дисципліна і складається з теоретичної підготовки в обсязі 3 кредитів ЄКТС, яка проводиться в цих закладах освіти, та практичної підготовки в обсязі 7 кредитів ЄКТС. «Теоретична підготовка БЗВП» як окрема навчальна дисципліна на підставі закону включається закладами освіти до освітніх програм і навчальних планів денної та дуальної форм здобуття освіти в обсязі трьох кредитів ЄКТС.

«Теоретична підготовка БЗВП», як вибіркова дисципліна, може включатись в спеціальний

	<p>додатковий розділ опису освітньої програми, який не передбачений прямо в част. 1-й ст.91 Закону України «Про вищу освіту».</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК02. Здатність формувати інформаційний контент.</p> <p>СК03. Здатність створювати медіапродукт.</p> <p>СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.</p> <p>СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.</p> <p>СК06. Здатність до провадження безпечної медіадіяльності.</p> <p>СК07. Здатність організовувати та проводити наукові дослідження з метою впровадження їх результатів у медіадіяльність.</p> <p>СК08. Здатність брати участь у забезпеченні технологічного процесу випуску друкованого та електронного видань.</p> <p>СК09. Здатність підвищувати духовний, моральний, культурний, освітній потенціал аудиторії.</p> <p>СК10. Здатність орієнтуватися у основних засадах діяльності видавництва, принципів організації редакційно-видавничого процесу.</p> <p><i>Додаткові спеціальні компетентності, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»</i></p> <p><i>Українська ідентичність:</i> «Розуміння ключових аспектів української національної ідентичності, включаючи мову, культуру, традиції, державний устрій та історичні постаті».</p> <p><i>Психологічна стійкість:</i> «Володіння техніками та методами саморегуляції для підтримки психологічної стійкості».</p> <p><i>Тактична розвідка та озброєння:</i> «Знання розвідувальних ознак розташування військової техніки противника та основних засобів ураження, які він застосовує».</p> <p><i>Зв'язок та комунікація:</i> «Розуміння основних способів зв'язку, тактичних сигналів, правил</p>

	<p><i>переговорів та дій при застосуванні РЕБ».</i></p> <p>Захист від надзвичайних ситуацій: «Знання ознак ядерного вибуху, хімічної атаки, застосування біологічної зброї, засобів захисту та дій на зараженій місцевості».</p> <p>Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за допомогою різних засобів, включаючи небесні світила, компас, карту».</p> <p>Інженерна підготовка та вибухові речовини: «Знання інженерного обладнання, маскування, мін, інженерних загороджень та заходів безпеки при поводженні з вибуховими речовинами».</p> <p>Військовий статут та обов'язки: «Розуміння вимог статутів ЗСУ, обов'язків, прав та відповідальності військовослужбовців».</p> <p>Домедична допомога та тактична медицина: «Володіння алгоритмами домедичної допомоги в умовах бою та принципами тактичної медицини».</p> <p>Основи загальновійськового бою: «Знання основ бою, бойових можливостей підрозділів, тактики застосування БпЛА та дій в різних бойових ситуаціях».</p> <p>Вогнева підготовка: «Знання характеристик зброї, принципів стрільби, правил спостереження, цілевказівки та заходів безпеки».</p> <p>Пересування та виживання: «Вміння організувати переміщення на контрольованій противником території та забезпечувати життєдіяльність в автономних умовах».</p> <p>Міжнародне гуманітарне право: «Розуміння основних термінів та понять МГП, а також відповідальності за порушення його норм».</p>
7 – Програмні результати навчання (ПРН)	
	ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.
	ПР02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції.
	ПР03. Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або разом з колегами.
	ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел.
	ПР05. Використовувати сучасні інформаційні й

	комунікаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення для вирішення професійних завдань.
	ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.
	ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.
	ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.
	ПР09. Оцінювати діяльність колег як носіїв прав і обов'язків членів суспільства, представників громадянського суспільства.
	ПР10. Оцінювати діяльність колег з точки зору зберігання та примноження суспільних і культурних цінностей і досягнень.
	ПР11. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, українською мовою.
	ПР12. Вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію, іноземною мовою.
	ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.
	ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.
	ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.
	ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.
	ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.
	ПР18. Використовувати необхідні знання й технології для виходу з кризових комунікаційних ситуацій на засадах толерантності, діалогу й співробітництва.
	ПР19. Організувати редакційну роботу, брати

	участь у розробці концепції видання, інтернет-ресурсу, телерадіоканалу, програми, рубрики, авторського проєкту та їх корекції.
	ПР20. Проводити журналістичнознавчі дослідження.
	<p>Додаткові результати навчання, визначені програмою навчальної дисципліни «Теоретична підготовка БЗВП»</p> <p><i>Психологічна допомога: «Вміння надавати першу психологічну допомогу та самопомогу в стресових ситуаціях»;</i></p> <p><i>Аналіз інформації: «Здатність аналізувати інформацію, отриману в результаті спостереження, для прийняття обґрунтованих рішень»;</i></p> <p><i>Зв'язок та комунікація: «Вміння використовувати основні засоби зв'язку, тактичні сигнали та усувати типові несправності радіостанцій»;</i></p> <p><i>Захист від надзвичайних ситуацій: «Вміння використовувати протигаз та захисний комплект, а також діяти за сигналом «Хімічна тривога»;</i></p> <p><i>Орієнтування та навігація: «Вміння орієнтуватися на місцевості за картою та без неї, планувати маршрути та рухатися за ними»;</i></p> <p><i>Інженерна підготовка: «Вміння облаштовувати одиночні та парні окопи, а також маскувати позиції»;</i></p> <p><i>Військовий статут та дисципліна: «Вміння дотримуватися вимог статутів ЗСУ та застосовувати їх у повсякденній діяльності»;</i></p> <p><i>Домедична допомога та евакуація: «Вміння евакуювати поранених різними способами, надавати першу допомогу при пораненнях, кровотечах та отруєннях, а також здійснювати медичну евакуацію»;</i></p> <p><i>Ведення бойових дій: «Вміння виконувати обов'язки солдата в оборонному та наступальному бою, знищувати бронетехніку противника, маневрувати на полі бою та діяти при різних видах атак»;</i></p> <p><i>Вогнева підготовка: «Вміння застосовувати</i></p>

	<p>зброю, проводити її перевірку та пристрілювання, а також метати ручні гранати різних типів»;</p> <p><i>Виживання та автономність:</i> «Вміння організувати місця розташування підрозділу, протидіяти впливу природних умов та виживати в автономних умовах»;</p> <p><i>Поводження з військовополоненими:</i> «Вміння дотримуватися норм поведіння з військовополоненими».</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Реалізацію освітньої програми забезпечують на 100% фахівці вищої та найвищої кваліфікації, з-поміж яких – 70% доцентів, 30% - докторів наук. Кадрове забезпечення відповідає вимогам п. 35, п. 37 та п. 38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності. Це підтверджується наявністю штату кваліфікованих науково-педагогічних працівників, які мають відповідну освіту та досвід роботи.</p> <p>Стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів відповідає чинній нормативній базі ЦДУ (Положення про підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kbbre, Положення про академічну мобільність науково-педагогічних працівників ЦДУ http://surl.li/kmrdc)</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Матеріально-технічна база та інформаційне забезпечення відповідає нормативним вимогам і забезпечує досягнення визначених в ОП цілей і ПРН з набуття теоретичних знань та формування загальних і спеціальних навичок (https://shorturl.cusu.edu.ua/8k, https://shorturl.cusu.edu.ua/12p).</p> <p>Стан приміщень відповідає санітарно-гігієнічним нормам та підтвержений відповідними документами, наявні всі необхідні структурні, фінансові, технічні ресурси, що відповідають діючим нормам і забезпечують проведення усіх видів навчальної та науково-дослідницької роботи студентів, передбачених ОП.</p> <p>До складу матеріально-технічної бази ОП входять: Навчальні корпуси: аудиторії, комп'ютерні класи з доступом до Інтернету та зоною WiFi, бібліотека, універсальний читальний зал, сховище періодичних видань.</p>

Інші об'єкти:

- Лекційні аудиторії, обладнані мультимедійним обладнанням
- Спортивна та тренажерні зали
- Зал скелелазіння
- Зал атлетичної підготовки
- Освітній простір KOWO центр (студентська ініціатива)
- Їдальня та пункти харчування
- Гуртожиток
- Основне сховище (300 осіб) і 6 укриттів у підвальних приміщеннях (1450 осіб)
- Медпункт

Бібліотека ЦДУ ім. В.Винниченка, у якій є універсальний читальний зал; сховище періодичних видань; австрійська фахова бібліотека імені Бернгарда Штільфріда (<https://shorturl.cusu.edu.ua/1cf>) та ін.

Студенти повною мірою забезпечені соціальною інфраструктурою (<https://cusu.edu.ua/ua/studentu>): *Юридична клініка та психологічна служба*: надає студентам доступ до юридичної та психологічної допомоги.

Мовний центр: допомагає студентам вдосконалити свої мовні навички.

Медіапростір ЦДУ: пропонує студентам місце для творчості, співпраці та спілкування.

Молодіжний театр "Резонанс": дає можливість студентам проявити себе у творчості та розвинути театральні навички.

Молодіжний центр: організовує різноманітні заходи та події для студентів.

Санаторій-профілакторій "Юність": пропонує студентам оздоровчі послуги та профілактику захворювань.

База відпочинку "Буревісник": надає студентам можливість відпочити та розслабитися на природі.

При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів та забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти університет враховує потреби різноманітного студентського контингенту, зокрема:

Студентів з досвідом: університет пропонує спеціальні програми та послуги для студентів, які вже мають досвід роботи або навчання.

Працюючих студентів: університет пропонує

	<p>гнучкі графіки навчання та інші послуги, які допомагають студентам поєднувати навчання з роботою.</p> <p><i>Студентів з особливими освітніми потребами:</i> університет пропонує адаптивні програми та послуги для студентів з інвалідністю або іншими особливими потребами.</p> <p>Матеріально-технічна база ОП постійно оновлюється та вдосконалюється з метою створення найкращих умов для навчання та розвитку здобувачів освіти, що відповідає вимогам їхньої майбутньої професійної діяльності.</p> <p>Усі навчальні аудиторії університету, а також інші інфраструктурні приміщення та об'єкти, відповідають санітарно-гігієнічним нормам.</p> <p>Є доступ до мережі Інтернет, діє Wi-Fi (якщо діє, то залишаємо)</p> <p>У корпусах передбачено укриття, яке відповідає чинним вимогам.</p> <p>При плануванні, розподілі й наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (студенти з досвідом, студенти, що працюють, студенти з особливими освітніми потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студентів поінформовано про їх наявність (https://www.cusu.edu.ua/ua/studentu).</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення дає змогу організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньо-професійною програмою.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>ОП забезпечена навчально-методичною документацією з усіх видів навчальних занять, доступом кожного студента до бібліотечних фондів, електронних фахових журналів, електронних бібліотечних ресурсів світу і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, електронних навчальних ресурсів, наявністю методичних посібників і рекомендацій для проведення практик і підготовки до атестації. Студенти забезпечені базами проходження практики (укладено угоди із ЗМІ у м.</p>

Кропивницький).

З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану автоматизовану систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: планування та організація освітнього процесу; доступ до навчальних ресурсів; облік та аналіз успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності та ін.

За угодою з компанією Microsoft університет бере участь у MSDN Academic Alliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як: Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, Visual Studio та інші. Також, університет має ліцензію для внутрішнього використання на StarOffice. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. 13 навчальних комп'ютерних лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплекту сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel (R) Xeon (TM) CPU 3.00GHz 86_64.

Бібліотека ЦДУ ім. В. Винниченка:

Фонд: понад 1,5 мільйона книг, 300 тисяч періодичних видань, 800 тисяч електронних ресурсів.

Доступ: читальні зали, абонементне обслуговування, міжбібліотечний абонемент, електронний каталог, доступ до електронних ресурсів.

Електронні ресурси:

- Офіційний сайт ЦДУ: <https://cusu.edu.ua/ua/>
- Електронні ресурси бібліотеки: електронний каталог, інституційний репозитарій, інші електронні ресурси та сервіси (<https://cusu.edu.ua/ua/library-cusu>, <https://cusu.edu.ua/ua/pro-biblioteku/struktura-biblioteky>).
- Система дистанційної освіти: Clasroom, Moodle-ЦДУ (<https://moodle.cusu.edu.ua/>), Wiki

(<https://wiki.cusu.edu.ua/>).

- Електронний каталог наукової бібліотеки: створений на основі системи Ірбіс (http://irbis.cusu.edu.ua/cgi-bin/irbis64r_11/cgiirbis_64.exe?LNG=uk&C21COM=F&I21DBN=BD2&P21DBN=BD2).

- Університетський репозитарій: для розміщення наукових праць та методичних матеріалів викладачів університету (<http://dspace.cusu.edu.ua/>).

- Моніторингові опитування: <https://eq.cusu.edu.ua/>

- Рекомендації щодо використання технологій дистанційного навчання: <https://cusu.edu.ua/ua/component/content/article/942-studentu/15854-rekomendatsii-shchodo-poriadku-provedennia-zalikiv-ekzameniv-ta-atestatsii-z-vykorystanniam-tekhnologii-dystantsiinoho-navchannia?Itemid=2342>

- Цифрові сервіси для неформальної та інформальної освіти: <https://cusu.edu.ua/ua/studentu/tsyfrovi-servisy-dlia-osvity-ukrainy>

Навчально-методичні матеріали:

- Для забезпечення самостійної роботи та якісної підготовки студентів створено навчально-методичну базу на платформі Google Workspace for Education, що надає змогу студентам користуватися електронними версіями лекцій та практичних занять з мобільних пристроїв та домашніх комп'ютерів - кожен ОК має Classroom з дидактичними матеріалами: для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисципліни.

Студентам доступні: робочі програми і силабуси навчальних дисциплін; наскрізні програми та робочі програми практик; методичні рекомендації з підготовки до атестації - щодо написання кваліфікаційних робіт, складання кваліфікаційного екзамену.

На сайті університету у вільному доступі наявна інформація про:

Інформаційне забезпечення студентської науки в університеті:

- [Студентське наукове товариство](#)

- [Наукові конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, грантові програми](#)

	<ul style="list-style-type: none"> - "Студентський науковий вісник" <p>Інформація про додаткові навчальні можливості</p> <ul style="list-style-type: none"> - Мовний центр - Підготовка офіцерів запасу - Курси та тренінги - Обмін студентами - Доступність навчання для маломобільних груп населення <p>Працевлаштування:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Служба сприяння працевлаштуванню студентів і випускників <p>та інше:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Призначення стипендій - Вирішення конфліктних ситуацій
9 – Академічна мобільність	
<p>Національна кредитна мобільність</p>	<p>Передбачає можливість національної кредитної мобільності за бажанням студента, відповідно до «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/mDXY5, а також положенням про «Порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка» https://shorturl.at/nwxO9.</p> <p>Здобувачі вищої освіти мають можливість пройти онлайн-курси на освітніх платформах. «Тимчасовий порядок надання освітніх послуг на засадах внутрішньої академічної мобільності в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка здобувачам вищої освіти з території, на яких ведуться активні бойові дії».</p> <p>Академічна мобільність здобувачів вищої освіти передбачає їхню участь в освітньому процесі Університету та партнерських закладів освіти, проходження переддипломної та виробничої практики, проведення наукових досліджень із можливістю перезарахування в установленому порядку опанованих навчальних дисциплін, практик тощо. З метою реалізації Національної кредитної мобільності укладено угоди:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Київський національний університет імені Тараса Шевченка 01.12.2023 – 01.12.2028. 2. Львівський національний університет імені Івана Франка 01.02.2023 – 01.02.2028. 3. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (№140с/23) 20.12.23 – 20.12.28. 4. Сумський державний університет (№0001/60.33-2024н) 11.01.2024 – 11.01.2029.

	<p>5. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського 01.09.2023 – 01.09.2028.</p> <p>6. Запорізький національний університет (№ 9-с) 14.03.2023 – 01.09.2024.</p> <p>7. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка; №31/01 – 36/28; 12.04.2024 – 12.04.2029.</p> <p>8. Державний університет телекомунікацій 28.02.2023 – 28.02.2028.</p> <p>9. Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (№140с/23) 20.12.23 – 20.12.28.</p> <p>10. Маріупольський державний університет 01.01.2024 – 01.01.2029</p> <p>11. Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського 01.09.2023 – 01.09.2028</p> <p>12. Національний університет “Чернігівський колегіум” імені Т.Г.Шевченка 01.05.2023 – 01.05.2028</p> <p>13. Херсонський державний університет (№ 03-28/2) 07.03.2023 – 07.03.2028</p> <p>14. Запорізький національний університет (№ 9-с) 14.03.2023 – 01.09.2024</p> <p>15. Національний університет “Запорізька політехніка” 01.02.2023 – 01.02.2027</p> <p>16. Львівський національний університет імені Івана Франка 01.02.2023 – 01.02.2028</p> <p>17. Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (№24\23) 27.02.2023 – 21.01.2028</p> <p>18. Донецький національний університет імені Василя Стуса 10.10.2022 – 10.10.2027</p> <p>19. Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського 11.03.2021 – 11.03.2026</p> <p>20. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича 11.01.2021 – 11.01.2026</p> <p>21. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка (від 27.09.2020), строк дії договору: 27.09.2025.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Програма розвиває перспективи стажування та участі в науково-дослідних проєктах та програмах академічної мобільності за кордоном.</p> <p>Порядок участі, визнання та перезарахування результатів навчання студентів, права та обов'язки осіб, які беруть участь у програмах міжнародної кредитної мобільності, порядок звітності та оформлення документів за результатами їхнього навчання регламентують:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

	<ul style="list-style-type: none"> – Положення про програму обміну студентами; – Положення про конкурсний відбір студентів на навчання за програмою обміну студентами на підставі міжнародних двосторонніх Угод про співпрацю Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка. <p>Студенти, охочі взяти участь у програмах міжнародної академічної мобільності, можуть звернутися до наукового відділу (сектор міжнародної діяльності та роботи з іноземними студентами) або на випускову кафедру за більш детальною інформацією та консультаціями.</p> <p>Участь студентів та викладачів у програмі академічного обміну здійснюється на підставі підписання міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки.</p> <p>Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка співпрацює з такими закордонними університетами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вроцлавський університет (м. Вроцлав, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i> 2. Селезька академія (м. Катовіце, Польща): <i>Договір від 22.12.2022 на 5 років (вважається продовженням на той самий термін і на тих самих умовах, якщо за 1 місяць до закінчення терміну дії Договору, жодна із сторін не заявить про його припинення або зміну)</i> 3. Університет бізнесу в Катовіце (Верхньоселезька академія ім. Войцеха Корфанти в Катовіце) (м. Катовіце, Польща): <i>Договір укладено на невизначений час.</i> 4. Університет Суспільних наук (м. Лодзь, Польща): <i>Угода про співпрацю безстрокова.</i> 5. WSG University in Bydgoszcz (м. Бидгощ, Польща): <i>Угода про академічну співпрацю безстрокова.</i> 6. Поморський університет (м. Слупськ, Польща): <i>Угода про співпрацю від 02.2022 р</i>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти не проводиться

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми «Журналістика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності С7 Журналістика галузь знань С Журналістика та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

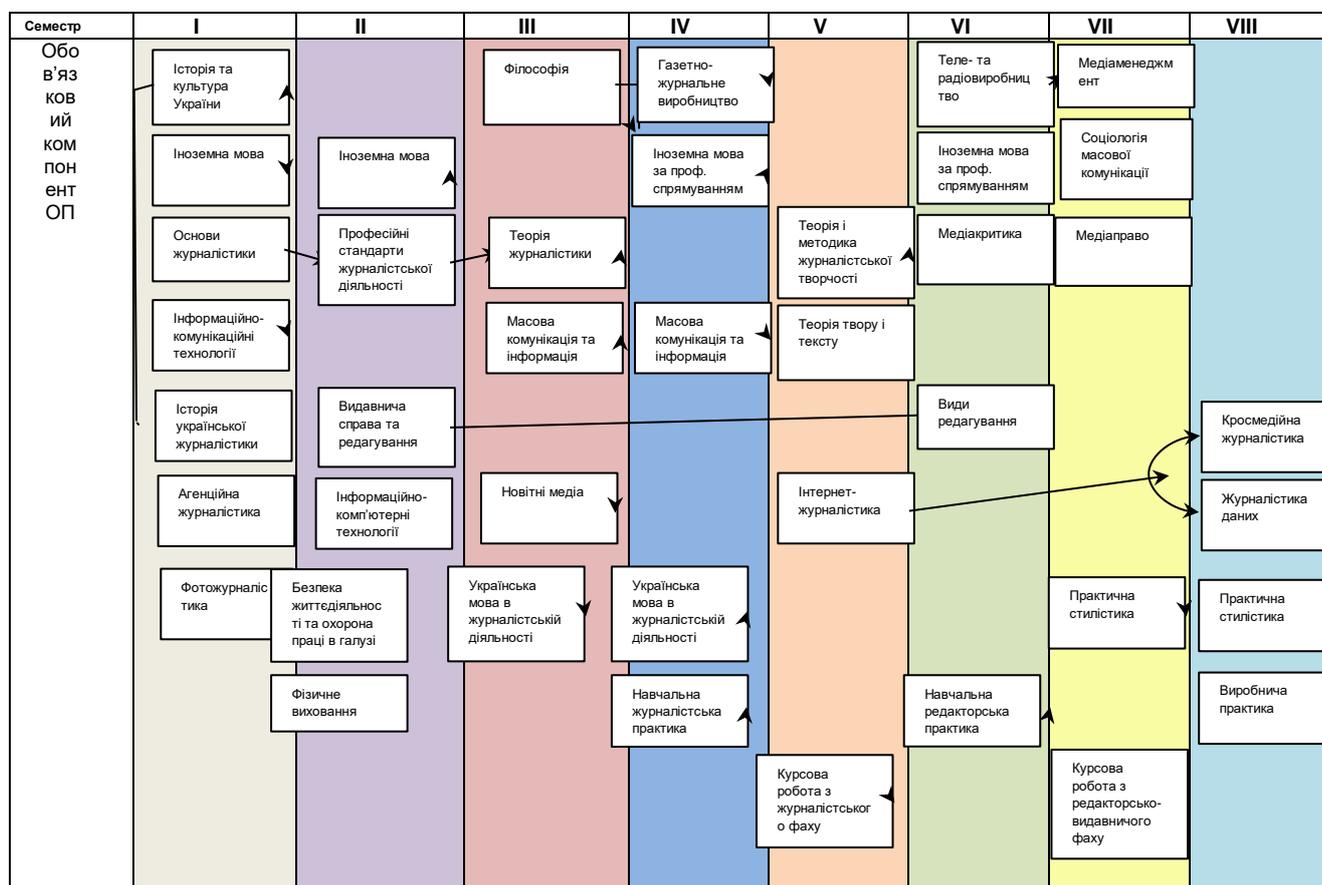
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
---------	---	--------------------	-------------------------

	(роботи), кваліфікаційна робота)		
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК ПП-1	Історія та культура України	4	Екзамен, залік
ОК ПП-2	Філософія	3	Екзамен
ОК ПП-3	Англійська мова	3	Залік, залік
ОК ПП-4	Фізичне виховання	4	Залік
ОК ПП-5	Інформаційно-комунікаційні технології	3	Залік
ОК ПП-6	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	Екзамен
ОК ПП-7	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі/Теоретична підготовка БЗВП *	3	Залік
ОК ПП-8	Масова комунікація та інформація	9	Залік, екзамен
ОК ПП- 9	Видавнича справа та редагування	4	Екзамен
ОК ПП-10	Англійська мова (за професійним спрямуванням)	7,5	Залік, залік, екзамен
ОК ПП-11	Українська мова в журналістській діяльності	11	Екзамен, екзамен
ОК ПП-12	Основи журналістики	8	Залік
ОК ПП-13	Фотожурналістика	6	Екзамен
ОК ПП-14	Медіакритика	6,5	Екзамен
ОК ПП-15	Теорія твору і тексту	4,5	Екзамен
ОК ПП-16	Теорія і методика журналістської творчості	4,5	Екзамен
ОК ПП-17	Медіаправо	3	Залік
ОК ПП-18	Агенційна журналістика	5	Екзамен
ОК ПП-19	Газетно-журнальне виробництво	3,5	Екзамен
ОК ПП-20	Теле– та радіовиробництво	3	Залік

ОК ПП-21	Види редагування	6	Екзамен
ОК ПП-22	Теорія журналістики	3,5	Екзамен
ОК ПП-23	Історія української журналістики	6	Екзамен
ОК ПП-24	Журналістика даних	3	Залік
ОК ПП-25	Новітні медіа (англійською мовою)	3,5	Екзамен
ОК ПП-26	Інтернет-журналістика	4	Екзамен
ОК ПП-27	Соціологія масової комунікації	5	Екзамен
ОК ПП-28	Медіаменеджмент (англійською мовою)	5,5	Екзамен
ОК ПП-29	Практична стилістика	5	Залік
ОК ПП-30	Кросмедійна журналістика	3	Екзамен
ОК ПП-31	Професійні стандарти журналістської діяльності	5	Екзамен
ОК ПП-32	Реклама і зв'язки з громадськістю	4,5	Залік
ОК ПП-33	Курсова робота з журналістського фаху	1,5	Залік диф.
ОК ПП-34	Курсова робота з редакторсько-видавничого фаху	1,5	Залік диф.
ОК ПП-35	Навчальна практика журналістська	3,5	Залік
ОК ПП-36	Навчальна практика редакторська	3,5	Залік
ОК ПП-37	Виробнича практика у редакціях місцевих ЗМІ	12	Залік
ОК ПП-38	Написання дипломної (кваліфікаційної) роботи	3	
ОК ВК-1	Дисципліна з каталогу	12	Залік
ОК ВК-2	Дисципліна з каталогу	12	Залік
ОК ВК-3	Дисципліна з каталогу	12	Залік
ОК ВК-4	Дисципліна з каталогу	12	Залік
ОК ВК-5	Дисципліна з каталогу	6	Залік

ОК ВК-6	Дисципліна з каталогу	6	Залік
A-1	Захист кваліфікаційної роботи за спеціальністю С7 Журналістика	1,5	
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		180	
Вибіркові компоненти ОП 60			
Загальний обсяг вибірових компонент:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ:		240	

2. 2 Структурно-логічна схема ОПП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальності С7 Журналістика відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра журналістики із присвоєнням кваліфікації: бакалавр журналістики.

Атестація здійснюється відкрито й публічно згідно із [Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка](#)

Кваліфікаційна робота не може містити академічного плагіату, фальсифікації та списування. Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат та після захисту розміщується в репозиторії університету для вільного доступу;

4. Вимоги професійних стандартів

Повна назва та реквізити відповідного Професійного стандарту	Особливості освітньо-професійної програми, пов'язані з наявністю Професійного стандарту
<p>Стандарту вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань С7 Журналістика, спеціальність С Журналістика (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 864).</p>	<p>У спеціальних (фахових, предметних) компетентностях освітньо-професійної програми враховано професійні компетентності Професійного стандарту, з-поміж яких такі:</p> <p>СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.</p> <p>СК02. Здатність формувати інформаційний контент.</p> <p>СК03. Здатність створювати медіапродукт.</p> <p>СК04. Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність.</p> <p>СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.</p> <p>СК06. Здатність до провадження безпечної медіа діяльності.</p>

5. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти (далі – ВЗЯВО) передбачає: Стратегію ЦДУ ім. В. Винниченка та процедури забезпечення якості освіти; механізми забезпечення академічної доброчесності, покликані запобігти плагіату, фальсифікації результатів наукових досліджень та іншим порушенням академічної доброчесності; моніторинг та оцінювання якості освіти, яка дозволяє збирати інформацію про якість освіти та використовувати її для прийняття управлінських рішень; менеджмент якості, який забезпечує ефективне функціонування ВСЗЯО, що ґрунтується на залученні всіх учасників університетської спільноти до процесу постійного вдосконалення якості з використанням різноманітних інструментів та методів, з-поміж яких такі:

стратегічне планування; моніторинг та оцінювання; вирішення проблем; командна робота; навчання та розвиток; участь усіх зацікавлених сторін (викладачів, здобувачів освіти, роботодавців, представників громадськості, академічної спільноти).

ВЗЯВО в ЦДУ ім. В. Винниченка здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: <http://surl.li/klzoa> Це Положення відповідає вимогам Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG 2015), статті 16 Закону України «Про вищу освіту» (2014) та статті 41 Закону України «Про освіту» (2020), постанові КМУ № 1187 від 30.12.2015 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» (2021), Статуту Центральнотраїнського державного університету імені Володимира Винниченка, Положенню про організацію освітнього процесу Центральнотраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. ВЗЯВО охоплює керівників та підрозділів та ґрунтується на 10 процедурах, пов'язаних з моніторингом, періодичним переглядом навчальних планів, програм і контрольних заходів, формуванням якісного контингенту здобувачів вищої освіти, оцінюванням результатів навчання, посиленням практичної підготовки, забезпеченням якості кадрового складу, відповідного ресурсного забезпечення, удосконаленням інформаційної системи управління та Е-навчання, забезпеченням академічної доброчесності, публічності інформації щодо діяльності ЦДУ ім. В. Винниченка, участю в рейтингових дослідженнях різних рівнів тощо.

Отже, за вищевказаним ВЗЯВО містить усі необхідні складники, а саме:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів

6. Пояснювальна записка

Таблиця 1. Матриця відповідності визначених компетентностей / результатів навчання дескрипторам НРК

Класифікація компетентностей за НРК	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія та відповідальність
Загальні компетентності				
ЗК 01	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях			
ЗК 02	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності			
ЗК 03	Здатність бути критичним і самокритичним			
ЗК 04		Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел		
ЗК 05		Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій		
ЗК 06		Здатність до адаптації та дії в новій ситуації		
ЗК 07			Здатність працювати в команді	
ЗК 08				Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями
ЗК 09				Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

ЗК 10				Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя
ЗК 11			Здатність спілкуватися державною мовою	
ЗК 12			Здатність спілкуватися іноземною мовою	
Спеціальні (фахові) компетентності				
СК 01	Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності			
СК 02		Здатність формувати інформаційний контент.		
СК 03		Здатність створювати медіапродукт		
СК 04			Здатність організувати й контролювати командну професійну діяльність	
СК 05			Здатність ефективно просувати створений медійний продукт	
СК 06	Здатність до провадження безпечної медіадіяльності			

7. Опис освітньо-професійної програми

Компетентності, якими повинен володіти здобувач освіти	Програмні результати навчання	Шифр ОК	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові освітні компоненти ОП			
ІК, ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР09, ПР10	ОК ПП-01	Історія та культура України
ІК, ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР09, ПР10	ОК ПП-02	Філософія
ІК, ЗК12, ЗК13	ПР12	ОК ПП-03	Англійська мова
ІК, ЗК10, ЗК13	ПР10	ОК ПП-04	Фізичне виховання
ІК, ЗК05, ЗК10, ЗК13, СК08	ПР05	ОК ПП-05	Інформаційно-комунікаційні технології
ІК, ЗК01, ЗК11, ЗК13, СК02	ПР11	ОК ПП-06	Українська мова за професійним спрямуванням
ІК, ЗК10, ЗК13, СК04, СК06	ПР10, ПР18	ОК ПП-07	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі/Теоретична підготовка БЗВП*
ІК, ЗК10, ЗК13, СК01, СК09	ПР05, ПР10, ПР13, ПР18	ОК ПП-08	Масова комунікація та інформація
ІК, ЗК13, СК04, СК08, СК10	ПР06, ПР16, ПР19	ОК ПП-9	Видавнича справа та редагування
ІК, ЗК12, ЗК13	ПР12	ОК ПП-10	Англійська мова за професійним спрямуванням

Компетентності, якими повинен володіти здобувач освіти	Програмні результати навчання	Шифр ОК	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові освітні компоненти ОП			
ІК, ЗК13, СК 9, СК 10	ПР11, ПР15	ОК ПП-11	Українська мова в журналістській діяльності
ІК, ЗК02, ЗК03, ЗК05, ЗК13, СК01	ПР02, ПР10	ОК ПП-12	Основи журналістики
ІК, ЗК02, ЗК10, ЗК13, СК03	ПР02, ПР15	ОК ПП-13	Фотожурналістика
ІК, ЗК03, ЗК13, СК06, СК09	ПР03, ПР09, ПР13	ОК ПП-14	Медіакритика
ІК ЗК10, ЗК11, ЗК13, СК03	ПР10, ПР11, ПР15	ОК ПП-15	Теорія твору і тексту
ІК, ЗК02, ЗК04, ЗК13, СК03	ПР02, ПР15	ОК ПП-16	Теорія і методика журналістської творчості
ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК04	ПР06, ПР09, ПР18	ОК ПП-17	Медіаправо
ІК, ЗК02, ЗК07, ЗК13, СК02	ПР04, ПР14, ПР17	ОК ПП-18	Агенційна журналістика
ІК, ЗК02, ЗК07, ЗК13, СК01, СК03, СК04, СК08	ПР02, ПР05, ПР07, ПР15, ПР19	ОК ПП-19	Газетно-журнальне виробництво
ІК, ЗК02, ЗК07, ЗК13, СК01, СК03, СК04, СК08	ПР02, ПР05, ПР07, ПР15, ПР19	ОК ПП-20	Теле- та радіовиробництво
ІК, ЗК11, ЗК13, СК08 СК10	ПР11, ПР15	ОК ПП-21	Види редагування
ІК, ЗК02, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР02, ПР10, ПР18	ОК ПП-22	Теорія журналістики

Компетентності, якими повинен володіти здобувач освіти	Програмні результати навчання	Шифр ОК	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові освітні компоненти ОП			
ІК, ЗК02, ЗК10, ЗК13	ПР10	ОК ПП-23	Історія української журналістики
ІК, ЗК02, ЗК05, ЗК08, ЗК13, СК03	ПР04, ПР05, ПР08, ПР13	ОК ПП-24	Журналістика даних
ІК, ЗК02, ЗК03, ЗК13	ПР02, ПР13, ПР17	ОК ПП-25	Новітні медіа (англійською мовою)
ІК, ЗК02, ЗК13, СК01, СК02, СК03, СК08, СК09	ПР02, ПР13, ПР15, ПР17, ПР19	ОК ПП-26	Інтернет-журналістика
ІК, ЗК09, ЗК10, ЗК13, СК09	ПР06, ПР09, ПР13, ПР18	ОК ПП-27	Соціологія масової комунікації
ІК, ЗК02, ЗК13, СК04, СК05	ПР06, ПР13, ПР16, ПР18	ОК ПП-28	Медіаменеджмент (англійською мовою)
ІК, ЗК11, ЗК13, СК03, СК09	ПР11, ПР15	ОК ПП-29	Практична стилістика
ІК, ЗК02, ЗК05, ЗК08, ЗК13, СК03, СК08	ПР02, ПР04, ПР05, ПР08, ПР15, ПР17, ПР19	ОК ПП-30	Кросмедійна журналістика
ІК, ЗК02, ЗК03, ЗК13, СК06	ПР02, ПР03, ПР10, ПР18	ОК ПП-31	Професійні стандарти журналістської діяльності
ІК, ЗК02, ЗК03, ЗК13, СК06	ПР02, ПР03, ПР10, ПР18	ОК ПП-32	Реклама і зв'язки з громадськістю
ІК, ЗК04, ЗК13, СК07	ПР04, ПР20	ОК ПП-33	Курсова робота з редакторсько-видавничого фаху
ІК, ЗК04, ЗК13, СК07	ПР04, ПР20	ОК ПП-34	Курсова робота з журналістського фаху

Компетентності, якими повинен володіти здобувач освіти	Програмні результати навчання	Шифр ОК	Найменування навчальних дисциплін, практик
Обов'язкові освітні компоненти ОП			
ІК, ЗК01, ЗК06, ЗК07, ЗК13, СКО1	ПР01, ПР06, ПР07	ОК ПП-35	Навчальна практика журналістська
ІК, ЗК01, ЗК06, ЗК07, ЗК13, СКО1	ПР01, ПР06, ПР07	ОК ПП-36	Навчальна практика редакторська
ІК, ЗК01, ЗК06, ЗК07, ЗК13, СКО1	ПР01, ПР06, ПР07	ОК ПП-37	Виробнича практика у редакціях місцевих ЗМІ
ІК, ЗК02, ЗК08, ЗК13, СКО1	ПР01	ОКПП-38	Написання дипломної (кваліфікаційної роботи)

8.Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Про освіту: Закон України від 25.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.03.2021 № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
4. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № [600](#) (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № [584](#), з урахуванням змін згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 03.04.2024 р. № [441](#)). URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/metodichni-rekomendaciyi-vo>
5. Національна рамка кваліфікацій: Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № [509](#) від [12.06.2019](#) та № [519](#) від [25.06.2020](#). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>
6. [Стандарт вищої освіти України](#): перший (бакалаврський) рівень, галузь знань С7 Журналістика, спеціальність С Журналістика (затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 864).
7. Перелік галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2016 р. № 266 із змінами, в редакції від 30 серпня 2024 р. № 1021. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>
8. Національний класифікатор України: Класифікатор професій ДК 003:2010. Наказ Держспоживстандарту України від 28.07.2010 № [327](#) (зі змінами, в редакції від 16.01.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10#Text>
9. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами, в редакції від 20.06.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-%D0%BF#Text>

10. Зразок освітньо-професійної програми для першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів: Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-239 від 28.04.2017 р. URL: <https://shorturl.cusu.edu.ua/c>

11. Постанова Кабінету міністрів України «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» від 21 червня 2024 року № 734 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/734-2024-%D0%BF#Text>

12. Лист МОН «Про запровадження базової підготовки здобувачів освіти» від 14.03.25 року № 1/4893-25 https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/94335/

9. Прикінцеві положення

Освітньо-професійна програма містить вимоги до підготовки бакалаврів за спеціальністю С7 Журналістика стосовно:

- обсягу кредитів ЄКТС, необхідного для здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності С7 Журналістика;
- рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за відповідною освітньою програмою, та результатів їхнього навчання;
- переліку обов'язкових компетентностей випускника;
- нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого в термінах результатів навчання;
- форм атестації здобувачів вищої освіти.

Вимоги до компетентностей та результатів навчання узгоджені між собою та відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Розробники ОПП самостійно визначили перелік дисциплін, практик та інших освітніх компонентів, необхідних для набуття передбачених ОПП компетентностей та результатів навчання.

Розробники ОПП використовують власні формулювання спеціальних (фахових, предметних) компетентностей і результатів навчання, враховуючи вимоги професійних стандартів до професійних компетентностей випускника.

Корисні посилання:

1. EQF 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/en.pdf>
(<https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page=>
2. ISCED (Міжнародна стандартна класифікація освіти, МСКО) 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>
3. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>
4. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: <https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>
5. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: https://moodle.znu.edu.ua/pluginfile.php/611052/mod_resource/content/1/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf
6. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: https://erasmusplus.org.ua/images/phocadownload/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D1%81%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BC%D0%B8_%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF_%D1%8F%D0%BA%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8_book_2015.pdf
7. Розроблення освітніх програм : методичні рекомендації / Авт. : В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. 120 с. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&star>

